

Nuorisovaltuuston lausunto suoran aloiteoikeuden edistämiseksi kaupunginvaltuustoon

Kuntalaki 26§ ”Nuorisovaltuustolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä kunnan asukkaiden hyvinvointiin, terveyteen, opiskeluun, elinympäristöön, asumiseen tai liikkumiseen sekä muissakin asioissa, joiden nuorisovaltuusto arvioi olevan lasten ja nuorten kannalta merkittäviä. Nuorisovaltuusto tulee ottaa mukaan lasten ja nuorten osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen kunnassa.”

Nuorisovaltuusto päätti kokouksessaan 3.12.2025 lähteä edistämään nuorisovaltuustolle suoran aloiteoikeuden saamista kaupunginvaltuustoon.

Äänekosken kaupungissa nuorisovaltuuston toiminta tunnustetaan hyvin päätöksenteon tukena ja tämä suora aloiteoikeus vahvistaisi jo hyvin toimivaa kokonaisuutta.

Suomen Nuorisovaltuustojen liitto ry. myöntää kunnille ”Nuorisovaltuustomyönteinen kunta” -sertifikaatteja ja suora aloiteoikeus valtuustossa on yksi sen myöntämisperusteista. ”Nuorisovaltuustomyönteinen kunta” -sertifikaatti toisi kaupungille positiivista näkyvyyttä ja tukisi kaupungin viestinnällistä linjaa kaupungista ”nuorten kaupunkina”. Suora aloiteoikeus on tällä hetkellä mielestämme ainoa puuttuva pakollinen kriteeri sertifikaattia varten Äänekosken kaupungilla.

Keskusteluyhteys päättäjien ja omien nuorten välillä helpottaa aikuisten työtä ja tuo tärkeitä syötteitä päätöksentekoon. Nuorten vaikuttajaelimen mukaanotto mahdollisimman lähelle päätöksentekoa on kuntalain hengen mukaista ja hyödyttää kaikkia osapuolia.

Alle 18-vuotiailla ei ole äänioikeutta kuntavaaleissa eikä vaalikelpoisuutta, eivätkä he siten voi äänestää oman ikäryhmänsä edustajaa valtuustoon, jolla olisi suoraa aloiteoikeutta. Nuorena vaikuttamaan päässyt nuori muistelee jälkikäteen kotikuntaansa lämmöllä ja on valmis muuttamaan sellaiseen takaisin. Nuorilla voi olla näkemyksiä, jotka tosiasiallisesti lisää kunnan houkuttelevuutta. He ovat suurimmissa määrin tekemisissä kunnan palveluiden kanssa.

Demokratiakasvatus ja edustukselliseen järjestelmään sidotut mahdollisuudet nostaa nuorten ääntä esiin. Vaikuttamaan pääseminen itselle tärkeisiin asioihin luo luottamusta yhteiskuntaan ja omaan kaupunkiin kokonaisuudessaan.

Äänekosken nuorisovaltuusto esittää, että nuorisovaltuustolle myönnettäisiin suora aloiteoikeus kaupunginvaltuustoon ja aloiteoikeus merkittäisiin Äänekosken kaupungin hallintosääntöön.

(Tekstissä on hyödynnetty Nuva ry:n materiaalipankkia)

Lisätietoa nuorisovaltuustomyönteinen kunta -sertifikaatista:

<https://nuva.fi/palvelumme/nuvamyonteinen-kunta/>

Äänekosken nuorisovaltuusto

Äänekoskella 4.2.2026